

Vzpomínka na docentku Danu Davidovou (17.XI.1937–26.VI.1998)

4. července 1998 r., se v Ostravě konalo smuteční rozloučení s přední českou lingvistkou, dlouholetou pracovnící Pedagogické fakulty v Ostravě, později Filozofické fakulty Ostravské univerzity, doc. PhDr. Danou Davidovou, CSc. Několik měsíců poté, co plna elánu a pracovního zaujetí oslavila své významné životní jubileum, nečekaně podlehla zákeřné chorobě.

Zesnulá byla vedoucí katedry českého jazyka Filozofické fakulty Ostravské univerzity, členkou fakultní vědecké rady, oborových komisí Grantové agentury Akademie věd České republiky a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, a také předsedkyní ostravské pobočky Jazykovědného sdružení ČR.

Ve své didaktické činnosti se orientovala na slavistické disciplíny, historickou mluvnici češtiny a dialektologii, zatímco v rámci vědecko-výzkumného bádání věnovala svoji pozornost hlavně současné mluvené češtině, jazyku měst a lašským nářečím. Byť původem z jiného kraje, důvěrně poznala jazykovou situaci ve Slezsku a jí věnovala nejen samostatné monografie, ale celou řadu dílčích odborných studií. Vždy zdůrazňovala odlišnost jazykových poměrů na Moravě a ve Slezsku od stavu na ostatním území českého národního jazyka. S jazykovým materiálem pracovala vždy vysoce odborně a citlivě. Byla proti jakémukoli zamlžování, zjednodušování a mechanickému zobecňování. Její tvrzení byla pokaždé podložena pečlivě sebraným korpusem autentických textů.

Byla lingvistkou moderní, vyznačující se neobvyklou šíří zájmů. K interdisciplinárnímu přístupu k rozboru jazykového materiálu, k svědomitosti a důslednosti vedla nejen své studenty, ale také mladší kolegy, kteří měli možnost pracovat s ní v řešitelském týmu. Úkoly, které jí byly svěřeny, řešila zodpovědně a její výkony vzbuzovaly důvěru. Pořádala studentské a odborné konference, do ostravské pobočky jazykovědného sdružení zvala významné osobnosti, kvalitní odborníky, bez ohledu na to, zda sdílela jejich badatelské zkušenosti či nikoliv. Navázala spolupráci s mnohými lingvistickými pracovišti v České republice i v zahraničí.

Její publikační bilance je úctyhodná. Obsahuje asi 10 titulů vysokoškolských skript z předmětů, kterým vyučovala: *Úvod do jazykovědy*. Ostrava 1970; *Vývoj jazyka*. Ostrava 1973; *Vývoj jazyka – texty*. Ostrava 1976; *Základy slovanské filologie a staroslověňštiny*. Ostrava 1979; *Historická mluvnice češtiny*. Ostrava 1980; *Dialektologie – učební a cvičné texty*. Ostrava 1983; *Historická mluvnice a dialektologie – texty*. Ostrava 1987; *Kapitoly z dialektologie*. Ostrava 1992; *Cvičení a texty ke studiu základů slovanské filologie a staroslověňštiny* (spolu s I. Bogoczovou). Ostrava 1995.

Doc. Davidová je však známa hlavně svými odbornými knižními publikacemi z oblasti mluveného jazyka, dialektologie, sociolingvistiky. Vzpomínáme např. práce *Běžně mluvený jazyk nejmladší generace města Havířova* (Praha 1971), habilitační spis *Zájemná deklinace v mluvě střední generace města Havířova* (Ostrava 1994), který předložila k posouzení vědecké radě MU v Brně během své obnovené docentury v roce 1995 a na který pak navázala prací *Jmenná deklinace v mluvě střední generace města Havířova* (Ostrava 1996). Za pozornost stojí publikace s názvem *Využití jazyka při řízení pracovních kolektivů v ostravské průmyslové aglomeraci se zaměřením na česko-slovensko-polskou jazykovou interferenci* (Praha 1991), již byla spoluautorkou. Byla vědeckou redaktorkou sborníků *K diferenciaci současného mluveného jazyka* (Ostrava 1994) a *Konstanty a proměny mluvených útvarů českého národního jazyka* (Ostrava 1995).

Poslední publikací, kterou redigovala, a do které přispěla kapitolou o jazykové situaci ve Slezsku, byla *Mluvená čeština na Moravě* (Ostrava 1997; spolu s I. Bogoczovou, K. Ficem, J. Hubáčkem, J. Chloupkem a E. Jandovou). Otiskla také řadu významných příspěvků, jako např.: *Konverzační mluva střední generace města Havířova (vedení do problematiky)*. In: *Sb. prací PFO*, D–23, Praha 1986, s. 3–15; *Variantní tvary substantiv v mluvě střední generace města Havířova (se zaměřením na maskulina)*. In: *Sb. prací PFO*, D–25, Praha 1988, s. 3–17; *Překonávání a využití interference češtiny, slovenštiny a polštiny v komunikaci velkých podniků ostravské průmyslové aglomerace*. In: *Sb. prací PFO*, D–27, Praha 1990, s. 31–46; *K diferenciaci současného mluveného jazyka se zaměřením na jazykovou situaci českého Slezska*. In: *K diferenciaci současného mluveného jazyka*. Ostrava 1994, s. 66–71; *Adjektivní skloňování rodových zájmen v mluvě střední generace města Havířova*. In: *Studia slavica* 2. Opole 1995, s. 39–45; *Komunikační situace a adekvátnost komunikačního kódu*. In: *Konstanty a proměny mluvených útvarů českého národního jazyka*. Ostrava 1995, s. 25–54; *Komunikační situace a adekvátnost komunikačního kódu*. In: *Linguistica* 2. Ostrava 1996, s. 27–57; *Dnešní jazyková situace v České republice a její příčiny (na materiále z oblasti českého Slezska)*. In: *Studia slavica* 3. Ostrava 1996, s. 29–38; *Jazykové ztvárnění oficiálních projevů na území českého Slezska*. In: *Polszczyzna śląska. Historia i współczesność*. Opole 1997, s. 52–62; *Dialog jako základ komunikace*. (spolu s E. Jandovou). In: Mrózek, R. (edit.): *Kultura – Język – Edukacja*. Katowice 1998, s. 215–220; *Problematik der Dialogforschung auf dem Gebiet der traditionellen territorialen Dialekte* (spolu s E. Jandovou). In: *Dialoganalyse VI. Referate der 6. Arbeitstagung* Prag 1996. Edit. Max Niemeyer Verlag, Tübingen 1998, s. 507–516 a další.

Paní docentka měla mnoho dalších plánů, které bohužel už nikdy neuskutečnila. Vedla práce na řešení grantového projektu, který se týkal vlivu komunikační situace na výběr a kvalitu použitých jazykových prostředků.

Doc. PhDr. Irena Bogoczová, Csc.